فصلنامه بورس اوراق بهادار شمارهٔ ۴۵ بهار ۹۸ سال دوازدهم ــ تاریخ دریافت: ۹۷/۰۶/۰۸ ــ تاریخ پذیرش: ۹۸/۰۳/۰۷ ــ ص ۴۶-۶۷
Archive of SID

ارتباط به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات مالی با بازده غیرعادی سهام و نقش حاکمیت شرکتی

سید محمود موسوی شیری[۱]

احسان قدردان[۲]

سمیه چراغی[۳]

چکیده

هدف پژوهش، تعیین نقش مکانیزم های حاکمیت شرکتی، بر به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات مالی و تأثیر آن بر ارتباط بین به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات و بازده غیرعادی سهام است. برای آزمون فرضیه ها از داده های ۱۶۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در فاصله زمانی ۱۳۹۱-۱۳۹۶ استفاده شده است. مطابق با یافته ها، بین استقلال هیئت مدیره، تغییر مدیرعامل و تغییر حسابرس با به موقع بودن تجدید ارائه، ارتباط مستقیم وجود دارد. ضمن آنکه بین دوگانگی مسئولیت مدیرعامل با به موقع بودن تجدید ارائه، ارتباطی یافت نشد. یافته ها نشان می دهد به موقع بودن تجدید ارائه بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهم موثر بوده است. ولی متغیر سود غیرمنتظره تأثیری بر این رابطه نداشته است. تأثیر تغییر مدیرعامل بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام می باشد. و در نهایت اینکه تغییر مدیرعامل بر ارتباط بین سود غیرمنتظره و بازده غیرعادی سهام در شرکت هایی که تجدید ارائه را به موقع انجام داده و پس از آن اطلاعات فصلی را گزارش می کنند تأثیر ندارد. این نتیجه در شرکت هایی که تجدید ارئه را به موقع انجام نمی دهند نیز مصداق دارد.

واژگان کلیدی: حاکمیت شرکتی، به موقع بودن گزارش تجدید ارائه، بازده غیرعادی سهام، سود غیرمنتظره

طبقه‌بندی موضوعی: G14, G32, M41

۱. دانشیار گروه حسابداری دانشگاه پیام نور، ایران

۲. مربی گروه حسابداری دانشگاه پیام نور، ایران(نویسنده مسئول)(e.gh.pnu@gmail.com)

۳ .کارشناس ارشد دانشگاه پیام نور، ایران

www.SID.ir

Archive of SID

۱- مقدمه

اگر چه صورت های مالی مطابق با اصول عمومی پذیرفته شده حسابداری تهیه می شوند، اما استانداردهای حسابداری اختیاراتی را برای مدیران فراهم می آورد که باعث متورم شدن حساب های سود و زیان و ترازنامه می شود و منجر به تجدید ارائه صورت های مالی می شود(سرخانی مقدم و پاکدل، ۱۳۹۷). تعریف تجدید ارائه صورت های مالی به عنوان اصلاحات صورت گرفته در صورت های مالی مطرح می شود که معمولا ناشی از عدم پیروی از اصول پذیرفته شده حسابداری هستند. اداره حسابداری کل امریکا(2002) اعلام می دارد ارائه مجدد صورت های مالی زمانی رخ می دهد که شرکت به صورت داوطلبانه یا بر طبق حکم قانون گذاران یا حسابرسان اقدام به بازنگری در اطلاعات مالی قبلاً گزارش شده می کند(Abdollah & et al, 2010). تجدید ارائه صورت های مالی نشانگر شکست کیفیت گزارشگری مالی بوده که نگرانی درباره قابلیت اعتماد به محیط گزارشگری مالی را بر می انگیزد(Yu-Ho & Sun, 2014). در حقیقت، ارائه مجدد صورت های مالی، اعتقاد سرمایه گذاران را پیرامون توانایی، اعتماد، صداقت و اعتبار گزارشگری مالی تنزل می دهد(شریعت پناهی و کاظمی،۱۳۸۹). اگرچه ارائه مجدد صورت های مالی، پدیده جدیدی نیست اما به دلیل وجود روش های حسابداری متهورانه، بی نظمی های حسابداری یا تقلب در حسابداری تعداد و مبلغ ارائه مجدد سود شرکت ها در طول چند سال گذشته به طور چشم گیری افزایش یافته است. بنابراین، توجه بسیاری از سرمایه گذاران، تحلیل گران و تدوین کنندگان مقررات به موضوع تجدید ارائه، جلب شده است (Wu, 2002). در سال های اخیر، تعداد صورت های مالی تجدید ارائه شده توسط شرکت های سهامی عام به طور قابل ملاحظه ای در حال افزایش است. قدرت سود آوری ضعیف، کنترل توسط سهامداران دولتی، مالکیت گسترده، درجه اهرم بالا، کوچک بودن اندازه شرکت و جابجایی مدیران، احتمال وقوع ارائه مجدد صورت های مالی را تا حد زیادی افزایش می دهند(Wu, 2006). در اغلب موارد، ارائه مجدد بیانگر وجود مشکلات در سیستم کنترل داخلی و نظام راهبری در شرکت هایی بوده است که شهرت و ارزش آن ها در برابر بازار آسیب دیده و حتی در برخی اوقات منجر به ورشکستگی آن ها شده است(کاظمی، ۱۳۹۰). هیرچی و همکاران (Hirschey & et al, 2015) استدلال نمودند که حاکمیت شرکتی قوی و مطلوب، می تواند تعارضات ناشی از نارسایی های محیط گزارشگری مالی را کاهش دهد. لذا به نظر می رسد که در شرکت های با مکانیسم های حاکمیت شرکتی قوی، کیفیت اطلاعات و به طور ویژه، به موقع بودن آن بالاتر است و ممکن است که استفاده کنندگان نیز در واکنش به اطلاعات اولیه و اطلاعات تجدید ارائه شده، مکانیسم های حاکمیت شرکتی را مورد توجه قرار دهند.

www.SID.ir

Archive of SID

بطوریکه در پی رسوایی‌های اخیر شرکت های بزرگ، نقص‌های جدی در سیستم نظام شرکتی آشکار گردید، و تغییراتی در قوانین نظام راهبردی شرکتی به وجود آمد؛ به طوریکه قانون جدیدی به منظور پیشگیری از وقوع رسوایی‌هایی مشابه انرون و ورلدکام با عنوان قانون ساربنیزآکسلی در سال(۲۰۰۲) به تصویب رسید. قوانین مزبور برای نظارت اثربخش بر فعالیت‌های اعضای هیئت مدیره، بر همکاری مدیران غیراجرایی تاکید دارند. در حقیقت، استقلال اعضای هیئت مدیره بهترین شیوه برای نظارت مدیران است. شرکت های با بیشترین اعضای مستقل هیئت مدیره، کمترین میزان تحریف حسابداری و مدیریت سود را دارند. پالمروس و شولز(Palmrose & Scholz, 2004) معتقدند ارائه مجدد صورت‌های مالی می‌تواند از جانب سرمایه‌گذاران منجر به تغییر اعضای هیئت مدیره گردد. از سوی دیگر، شواهد تجربی نشان می‌دهند که تجدید ارائه اطلاعات، تعارضات بین گروه های مختلف درگیر در شرکت های سهامی از قبیل مشتریان و تامین کنندگان سرمایه را افزایش می‌دهد. این تعارضات ناشی از عدم تقارن اطلاعاتی بین افراد داخل و خارج از شرکت پدید می‌آید. بررسی انجام شده از سوی پالمروس و همکاران نشان می دهد که واکنش منفی بازار سرمایه به ارائه مجدد صورت های مالی، ناشی از دو عامل اصلی تنزل چشم انداز آتی شرکت و افزایش عدم اطمینان در مورد این چشم انداز می باشد(Palmrose & et al, 2004).

اما یکی از موضوعات مهم و اساسی که همواره مورد توجه و دغدغه سرمایه گذاران و تحلیلگران بازارهای سرمایه قرار می گیرد، معیار انتخاب و ارزیابی سرمایه گذاران در زمان انتخاب سهام شرکت ها است. به نظر می رسد که از دیدگاه سرمایه گذاران، میزان افزایش ثروت چه از طریق افزایش قیمت و ارزش شرکت و چه از طریق سود نقدی حائز اهمیت است. بنابراین، احتمالا بازده سهام معیار با اهمیتی در تصمیم گیری های بسیاری از سرمایه گذاران به شمار می رود(ولی زاده لاریجانی و بهبهانی نیا، ۱۳۹۷). به طوریکه سرمایه گذاران با آگاهی از عوامل موثر بر بازده سهام می توانند رفتار قیمت سهام را با دقت بیشتر و کیفیت بهتری تعیین کنند و درنتیجه تصمیمات اثربخش تری را اتخاذ نمایند(نیکبخت و محمدی، ۱۳۹۶). از طرفی، بازده غیرعادی به این دلیل که از تفاوت بازده واقعی و بازده مورد انتظار حاصل می شود، می تواند نشان دهنده چگونگی واکنش سهامداران و تغییر در توقعات و انتظارات آن ها باشد(Chung, 2014). گلاسون و همکاران معتقدند که تجدید ارائه صورت‌های مالی بر ثروت سرمایه گذاران اثر معکوس داشته و حتی بر قیمت سهام سایر شرکت های صنعت(حتی آنهایی که تجدید ارائه نداشتند) اثر منفی می گذارد.آن ها دریافتند که این یافته ها ارتباطی به پیش بینی تحلیل گران نداشته و تحت تأثیر کیفیت اطلاعات حسابداری است(Gleason & et al, 2008). بنابراین،

www.SID.ir

Archive of SID

متعاقب ارائه مجدد، انتظارات سرمایه گذاران در ارتباط با جریان های نقدی آتی و نرخ بازده مورد انتظار آن ها تغییر می یابد(Chen & et al, 2014).

همانطور که در مباحث بالا مطرح شد نقش حاکمیت شرکتی در تجدید ارائه صورت های مالی و نیز نقش تجدید ارائه در بازده های غیر عادی یکی از مباحث اصلی در حول محور تجدید ارائه است. اما انتظار داریم در کنار تجدید ارائه، به موقع بودن آن نیز نقش موثری در تبیین روابط بیان شده داشته باشد. آنچه این پژوهش را نسبت به سایر پژوهش ها متفاوت می کند توجه به موقع بودن تجدید ارائه است که تاکنون در کشومان مورد توجه قرار نگرفته است. بر این اساس در این پژوهش بر نقش مکانیزم های حاکمیت شرکتی، بر به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات و به تبع آن نقش به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات، بر تعیین بازده غیرعادی سهام می پردازد.

۲-پیشینه پژوهش

مطالعاتی که به بررسی نقش هیئت مدیره پرداخته اند، نشان می دهد استقلال هیئت مدیره یکی از ویژگی های مهم اثربخشی این هیئت است. همچنین مشخص شده است که استقلال هیئت مدیره با احتمال کمتر تقلبات مالی و مدیریت سود کمتر ارتباط دارد. از آنجا که ارائه مجدد صورت های مالی تأثیر مخربی بر انسجام هیئت مدیره دارد و شهرت مدیران مستقل را تحت شعاع قرار می دهد، انتظار می رود میزان استقلال هیئت مدیره ارتباط منفی با وقوع ارائه مجدد صورت های مالی داشته باشد(Abdollah & et al, 2010). عبدالله(Abdollah, 2012) به بررسی ارتباط بین ساختارهای مالی و حاکمیتی شرکت ها با به موقع بودن سود آن ها در شرکت های مالزیایی پرداخت و دریافت که میان سودآوری ، نسبت اهرمی، ترکیب اعضای هیئت مدیره، وجود کمیته حسابرسی و ارسال به موقع اطلاعات رابطه معنی داری وجود دارد. اترگ و همکاران(Ettredge & et al, 2012) نتیجه گرفتند که شرکت های تجدید ارائه کننده، گرایش کمتری به پیش بینی سود میان دوره ای دارند و آن ها پیش بینی های کمتری در دوره های پس از تجدید ارائه، منتشر می کنند. همچنین، نتایج نشان داد که پیش بینی های پس از تجدید ارائه، دقت کمتری دارند. ماهاجان و چاندر(Mahajan & Chander, 2013) به بررسی عوامل داخلی و خارجی موثر بر به موقع بودن اطلاعات پرداختند. نتایج نشان داد که اندازه شرکت، نوع صنعت، سودآوری از عوامل مهم در ارسال به موقع اطلاعات هستند. جن هی و همکاران(Jen Hi & et al, 2015) در پژوهشی تحت عنوان رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکت و کیفیت گزارشگری مالی نتیجه گیری نمودند که بین مسئولیت اجتماعی شرکت و کیفیت گزارشگری

www.SID.ir

Archive of SID

مالی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. احمد و همکاران(Ahmad & et al, 2016) تأثیر گزارش حسابرسی را به عنوان یکی از مکانیزم های موثر بر موقع بودن گزارشگری مالی مورد بررسی قرار داده، و یافته ها حاکی از این است که وجود حسابرسان متخصص در صنعت می تواند تاخیر در گزارش حسابرسی را کاهش داده و به موقع بودن گزارشگری مالی را افزایش دهد. لیانگبو و همکاران(Liangbo & et al, 2016) در پژوهشی تحت عنوان کنترل خانوادگی، تحریفات حسابداری و واکنش بازار به تجدید ارائه صورت های مالی در شرکت های چینی به این نتیجه رسیدند که، در شرکت های خانوادگی تجدید ارائه صورت های مالی نسبت به شرکت های غیرخانوادگی، واکنش بیشتر منفی بازار را در پی خواهد داشت. همچنین یافته ها حاکی از تحریفات حسابداری کمتر در شرکت های خانوادگی می باشد. تسوچینگ و همکاران(Tzu-Ching & et al, 2017) در بررسی بین پوشش بیمه ای مدیران و احتمال تجدید ارائه صورت های مالی به این نتیجه رسیدند که که هر چقدر پوشش بیمه ای مدیران افزایش یابد این امر باعث تجدید ارائه از سوی آنان خواهد شد.

در تحقیقات بازار سرمایه ایران، اخگر و ده ده جانی(۱۳۹۴) بیان کردند که ارائه مجدد ناشی از حساب های اصلی تأثیر منفی بر عدم تقارن اطلاعاتی داشته، اما در مقابل، ارائه مجدد ناشی از حساب های غیر اصلی و پیشنهاد حسابرس بر عدم تقارن اطلاعاتی تأثیر منفی ندارد. موسوی و همکاران(۱۳۹۴) به بررسی رابطه بین حاکمیت شرکتی و تجدید ارائه صورت های مالی پرداختند و دریافتند که تنها بین کیفیت حسابرسی و تجدید ارائه صورت های مالی رابطه معنادار وجود دارد. سپاسی و همکاران(۱۳۹۴) نتیجه گرفتند که فقط هنگامی بین توانایی مدیریت با تجدید ارائه صورت های مالی رابطه معناداری وجود دارد که نوع رفتار، فرصت طلبانه باشد و در انواع مختلف رفتار غیر فرصت طلبانه رابطه معناداری یافت نشد. حسینی خوراسگانی و دستگیر(۱۳۹۵) نیز در پژوهش خود به بررسی تجدید ارائه صورت های مالی و عوامل نظام راهبری موثر بر آن پرداختند. که نتایج یافته های آنان حاکی از آن بود که هرچه مولفه های راهبری شرکتی در یک شرکت قوی تر باشد، کیفیت گزارشگری مطلوب تر و احتمال تجدید ارائه صورت های مالی کمتر خواهد بود. رضازاده و همکاران(۱۳۹۶) در پژوهش خود بیان کردند که کمیته حسابرسی بر تجدید ارائه صورت های مالی تأثیرگذار است و کمیته حسابرسی می تواند ساختار کنترل داخلی شرکت را تقویت کند و مسئولیت نظارتی هیئت مدیره و اثربخشی حسابرسی مستقل را به وسیله کاهش احتمال وقوع ارائه نادرست افزایش دهد. سرخانی مقدم و پاکدل(۱۳۹۷) در پژوهش خود رابطه بین حق الزحمه غیرعادی حسابرسی و تجدید ارائه صورت های مالی را مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد که درصد بالایی از تجدید ارائه ها در ایران، به دلیل اصلاح اشتباهات

www.SID.ir

Archive of SID

حسابداری بوده که نشان دهنده عدم ارتباط معنی دار بین حق الزحمه غیرعادی حسابرسی و تجدید ارائه صورت های مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. اعتمادی و همکاران(۱۳۹۷) با بررسی احتمال تجدید ارائه صورت های مالی با تاکید بر نقش حسابرس دریافتند که، افزایش تعداد شرکای مؤسسات حسابرسی و حق الزحمه آن ها، احتمال تجدید ارائه صورت های مالی سال قبل را به ترتیب افزایش و کاهش می دهد؛ همچنین تأثیر مثبت دوره تصدی حسابرس با احتیاط پذیرفته شده، اما تأثیر تخصص صنعتی حسابرس بر احتمال تجدیدارائه صورت های مالی سال قبل تأیید نمی شود. همچنین خواجوی و همکاران(۱۳۹۷) نتیجه گرفتند که شهرت حسابرس باعث کاهش تعداد، شدت و پیامدهای منفی تجدید ارائه صورت های مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران نمی شود. ناظمی و عبدلی(۱۳۹۸) به بررسی رابطه بازده با سود و جریانات نقدی قبل و بعد از تجدید ارائه صورت های مالی پرداختند. نتایج کلی پژوهش نشان داد که قبل از تجدید ارائه صورت های مالی ارتباط قوی و پایداری بین سود و اجزای آن وجود دارد اما پس از آن این ارتباط ضعیف و در نتیجه قدرت توضیح کنندگی اطلاعات کاهش می یابد. در خصوص جریانات نقدی و اجزای آن نیز همین عملکرد برقرار است با این تفاوت که تغییرات نسبت به سود و اجزای آن کمتر می باشد.

۳-فرضیه های پژوهش

با توجه به مبانی نظری بیان شده در بخش چاچوب نظری و پیشینه پژوهش، فرضیه های پژوهش به شرح زیر تدوین می گردد:

۱-بین استقلال هیئت مدیره با به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات ارتباط معنادار وجود دارد.

۲-بین دوگانگی مسئولیت مدیرعامل با به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات ارتباط معنادار وجود دارد.

۳-بین تغییر مدیرعامل با به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات ارتباط معنادار وجود دارد.

۴-بین تغییر حسابرس با به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات ارتباط معنادار وجود دارد.

۵-بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام ارتباط وجود دارد.

۶-به موقع بودن تجدید ارائه بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهم موثر است.

۷-سود غیرمنتظره بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام موثر است.

۸-در شرکت هایی که به موقع اطلاعات را تجدید ارائه می کنند نسبت به شرکت های دیگر، تأثیر سود غیرمنتظره بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام، بیشتر است.

www.SID.ir

Archive of SID

۹-بین تغییر مدیرعامل و بازده غیرعادی ارتباط معنادار وجود دارد.

۱۰-تغییر مدیرعامل بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام موثر است.

۱۱-در شرکت هایی که اطلاعات فصلی را پس از صورت های مالی تجدید ارائه شده گزارش می کنند، تغییر مدیرعامل بر ارتباط بین سود غیرمنتظره و بازده غیرعادی سهام موثر است.

۱۲-در شرکت هایی که تجدید ارائه را به موقع انجام داده و پس از آن اطلاعات فصلی را گزارش می کنند، تغییر مدیرعامل بر ارتباط بین سود غیرمنتظره و بازده غیرعادی سهام موثر است.

٤-جامعه آماری، حجم نمونه و روش های گردآوری داده ها

در این پژوهش جامعه آماری، کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. اطلاعات و داده های آماری در فاصله زمانی ۱۳۹۱- ۱۳۹۶(دوره شش ساله) در نظر گرفته و ۱۶۰ شرکت به روش نمونه گیری حذفی سیستماتیک(غربالگر) بر اساس محدودیت های زیر به عنوان نمونه از جامعه آماری انتخاب گردیده است:

الف- شرکت ها در طول سال های ۱۳۹۰تا ۱۳۹۷ در بورس حضور فعال داشته و قبل از سال ۱۳۹۰ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند(با توجه به اینکه برای محاسبه برخی از متغیرهای تحقیق داده های دوره t-1 و t+1 مورد نیاز می باشد، اطلاعات سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۷ نیز گردآوری و در محاسبات لحاظ شده است).ب- طی سال های مالی مذکور تغییر فعالیت یا تغییر سال مالی نداده باشند. ج- به لحاظ افزایش قابلیت مقایسه، سال مالی آنها منتهی به اسفند ماه باشند. د- جزو شرکت های مالی(مانند بانک ها و موسسات بیمه) و شرکت های سرمایه گذاری نباشند. ه- نماد معاملاتی شرکت، فعال و بیش از ۶ ماه در سال توقف نماد معاملاتی نداشته باشد.

روش مورد استفاده جمع آوری داده ها، روش اسناد کاوی و کتابخانه ای است و برای جمع آوری داده های مورد نیاز از اطلاعات صورت های مالی و یادداشت های همراه استفاده شده است. بدین منظور از نرم افزار ره آورد نوین و همچنین از طریق کاوش اینترنتی(سایت کدال وابسته به شرکت بورس اوراق بهادار تهران) استفاده شده است. برای انجام محاسبات لازم و جهت تجزیه و تحلیل نهایی نیز از اکسل و نرم افزار Eviews9 استفاده شده است.

www.SID.ir

Archive of SID

۵-روش شناسی پژوهش

به منظور آزمون فرضیه های پژوهش و تجزیه و تحلیل داده ها از رگرسیون چند متغیره با به کارگیری داده‌های ترکیبی ، ضریب تعیین و الگوی رگرسیون خطی چندگانه استفاده شده است. فرضیه های پژوهش مطابق با پژوهش هیرچی و همکاران(Hirschey & et al, 2015) با استفاده از مدل های رگرسیونی زیر مورد آزمون قرار گرفته اند:

برای آزمون فرضیه های اول تا چهارم مدل (۱) و برای آزمون فرضیه های پنجم تا هشتم مدل(۲) و برای آزمون فرضیه های نهم تا دوازدهم مدل(۳) مورد استفاده قرار می گیرد:

مدل (۱)

$$DETPERIOD_{i,t}=\beta_0+\beta_1 BDINDEP_{i,t}+\beta_2 DUAL_{i,t}+\beta_3 TURN_{i,t}+\beta_4 AUDTURN_{i,t}+\beta_5 SIZE_{i,t}+\beta_6 LEV_{i,t}+\beta_7 Loss_{i,t}+\beta_8 BIGAUD_{i,t}+\varepsilon_{i,t}$$

مدل(۲)

$$URQTR_{i,t}=\beta_0+\beta_1 AFTER_{i,t}+\beta_2 SHORT_{i,t}+\beta_3 AFTER*SHORT_{i,t}+\beta_4 UE_{i,t}+\beta_5 UE*AFTER_{i,t}+\beta_6 UE*SHORT_{i,t}+\beta_7 UE*AFTER*SHORT_{i,t}+\beta_8 SIZE_{i,t}+\beta_9 LEV_{i,t}+\beta_{10} Loss_{i,t}+\beta_{11} BIGAUD_{i,t}+\beta_{12} BETA_{i,t}+\varepsilon_{i,t}$$

مدل(۳)

$$URQTR_{i,t}=\beta_0+\beta_1 TURN_{i,t}+\beta_2 AFTER_{i,t}+\beta_3 SHORT_{i,t}+\beta_4 AFTER*TURN_{i,t}+\beta_5 SHORT*TURN_{i,t}+\beta_6 AFTER*SHORT_{i,t}+\beta_7 UE_{i,t}+\beta_8 UE*TURN_{i,t}+\beta_9 UE*SHORT_{i,t}+\beta_{10} UE*AFTER_{i,t}+\beta_{11} UE*TURN*SHORT_{i,t}+\beta_{12} UE*TURN*AFTER_{i,t}+\beta_{13} UE*TURN*SHORT*AFTER_{i,t}+\beta_{14} SIZE_{i,t}+\beta_{15} LEV_{i,t}+\beta_{16} Loss_{i,t}+\beta_{17} BIGAUD_{i,t}+\beta_{18} BETA_{i,t}+\varepsilon_{i,t}$$

که در مدل های فوق داریم:

DET PERIOD: منعکس کننده به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات می باشد و از طریق لگاریتم طبیعی تعداد روزهای بین پایان سال مالی تا اعلام و انتشار صورت های مالی تجدید ارائه شده اندازه گیری می شود. هرچه این عدد کوچک تر باشد به معنی به موقع تر بودن تجدید ارائه است(متغیر وابسته)؛ BDINDEP: استقلال هیئت مدیره که از طریق نسبت اعضای غیرموظف هیئت مدیره به کل اعضای هیئت مدیره به دست می آید(متغیر مستقل)؛ DUAL: دوگانگی مسئولیت مدیرعامل که یک متغیر مجازی است و چنانچه مدیرعامل شرکت، نائب رییس هیئت مدیره نیز باشد؛ عدد۱می گیرد و در غیر این صورت صفر می باشد(متغیر مستقل)؛ TURN: یک متغیر مجازی است که چنانچه مدیرعامل شرکت در سال مورد نظر تغییر کرده باشد؛ عدد۱می گیرد و در غیر این صورت صفر می باشد(متغیر مستقل)؛ AUDTURN: یک متغیر مجازی است و چنانچه حسابرس شرکت، در طول دوره مالی تجدید

www.SID.ir

Archive of SID

ارائه تغییر نموده باشد؛ عدد ۱ می گیرد و در غیر این صورت صفر می باشد(متغیر مستقل)؛ SIZE: اندازه شرکت که از طریق لگاریتم طبیعی کل دارایی های شرکت اندازه گیری می شود(متغیر کنترل)؛ LEV: اهرم مالی شرکت که از نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها بدست می آید(متغیر کنترل)؛ Loss: یک متغیر مجازی است که چنانچه شرکت در سال موردنظر زیان ده باشد، عدد ۱ می گیرد و در غیر این صورت صفر می باشد(متغیر کنترل)؛ BIGAUD: برای اندازه گیری این متغیر از موسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار استفاده می شود. معیارهای طبقه بندی موسسات معتمد بورس و اوراق بهادار عبارت است از معیارهای عادی (مانند معیارهای ارزیابی شرکا، کارکنان، ساختار سرمایه و سازمان موسسه، تنوع ارائه خدمات و کیفیت خدمات) و معیارهای تخلفاتی (مانند سوابق تخلفاتی موسسه و شریک موسسه) که امتیاز منفی محسوب می شوند. جمع امتیازات موسسه حسابرسی بر اساس معیارهای مذکور مبنای تعیین طبقه موسسه حسابرسی به ۴ طبقه می باشد. طبق دستورالعمل رتبه بندی موسسات حسابرسی معتمد، طبقه اول به احتمال زیاد کیفیت بالاتری نسبت به موسسات سایر طبقات باید داشته باشد. از این رو به منظور اندازه گیری اندازه حسابرس، اگر موسسات حسابرسی طبق اول به عنوان حسابرس شرکت انتخاب شده باشد عدد ۱ و در غیر این صورت عدد صفر تعلق می گیرد(جوکار و همکاران، ۱۳۹۷)(متغیر کنترل)؛ UR QTR: منعکس کننده بازدهی غیرعادی سهام می باشد که از طریق اختلاف بین بازدهی سهام شرکت با بازدهی بازار، سه روز پس از اعلان سود شرکت اندازه گیری می شود(متغیر وابسته)؛ AFTER: یک متغیر مجازی است که چنانچه اطلاعات فصلی شرکت، پس از تجدید ارائه اطلاعات، منتشر شده باشد؛ عدد۱می گیرد و در غیر این صورت صفر می باشد(متغیر مستقل)؛ SHORT: یک متغیر مجازی است که چنانچه به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات شرکت موردنظر، پایین تر از میانه همه شرکت های نمونه آماری باشد؛ عدد ۱ می گیرد و در غیر این صورت صفر می باشد(متغیر مستقل)؛ UE: منعکس کننده سود غیرمنتظره شرکت می باشد و از طریق اختلاف بین سود تحقق یافته هر سهم با سود پیش بینی شده هر سهم محاسبه می شود(متغیر مستقل)؛ BETA: ریسک سیستماتیک شرکت که از طریق ضریب بتا محاسبه می شود(متغیر کنترل).

٦-یافته های پژوهش

٦-١-آمار توصیفی

برای بررسی مشخصات عمومی و پایه ای متغیرها جهت برآورد مدل، تجزیه و تحلیل دقیق آن ها و شناخت جامعه آماری مورد تحقیق، آشنایی با آماره های توصیفی مربوط به متغیرها لازم است. خلاصه

www.SID.ir

Archive of SID

ویژگی های آمار توصیفی مربوط به متغیرهای مورد استفاده در این پژوهش در جدول۱ خلاصه شده است.

جدول(۱): آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	میانه	حداکثر	حداقل	انحراف معیار
به موقع بودن تجدید ارائه	۵/۱۱۲	۴/۹۶۸	۵/۸۸۱	۳/۳۶۷	۰/۵۶۸
بازده غیرعادی	-/۱۹۸	-۰/۲۷۸	۱/۰۶۸	-۱/۳۹۰	۰/۱۵۰
استقلال هیئت مدیره	۰/۴۲۸	۰/۳۹۹	۱	۰/۰۰۰	۰/۲۰۱
دوگانگی مسئولیت مدیرعامل	۰/۳۹۱	۰/۰۰۰	۱	۰/۰۰۰	۰/۴۸۰
مجازی انتشار پس از تجدید ارائه	۰/۴۰۵	۰/۰۰۰	۱	۰/۰۰۰	۰/۴۹۲
مجازی به موقع بودن	۰/۵۱۰	۱/۰۰۰	۱	۰/۰۰۰	۰/۴۹۴
سود غیرمنتظره	۴/۵۰۰	۰/۵۰۸	۹/۸۸۳	۰/۰۰۲	۲۷/۸۰۰
تغییر مدیرعامل	۰/۳۴۰	۰/۰۰۰	۱	۱/۰۰۰	۰/۴۶۰
تغییر حسابرس	۰/۰۶۰	۰/۰۰۰	۱	۰/۰۰۰	۰/۲۳۰
ضریب بتای سهام	۰/۵۴۹	۰/۳۷۲	۲۸/۱۴۸	-۸/۳۹۱	۱/۹۰۵
اندازه حسابرس	۰/۲۱	۰/۰۰۰	۱	۰/۰۰۰	۰/۲۵۴
اهرم مالی	۰/۶۰۰	۰/۵۶۲	۰/۹۹۹	۰/۰۱۸	۲۴/۱۵۰
مجازی زیان ده بودن	۰/۰۹۹	۰/۰۰۰	۱	۰/۰۰۰	۰/۲۷۷
اندازه شرکت	۱۴/۲۲۵	۱۳/۸۸۰	۱۸/۸۴۷	۱۰/۰۳۱	۱/۴۹۹

تحلیل توصیفی متغیرهای مستقل در جدول(۱) نشان می دهد که میانگین به دست آمده برای متغیر استقلال هیات مدیره، ۰/۴۲۸ است. به عبارت دیگر، بیش از ۴۲ درصد از اعضای هیئت مدیره شرکت های نمونه آماری در طول دوره پژوهش، غیرموظف بوده اند. در عین حال، مطابق با یافته ها، در حدود ۳۹ درصد از مدیران عامل شرکت های نمونه آماری در طول دوره پژوهش، رییس هیئت مدیره نیز بوده اند. نتایج نشان می دهد که ۴۰ درصد از شرکت های نمونه آماری در طول دوره پژوهش، اطلاعات فصلی خود را پس از تجدید ارائه اطلاعات، منتشر نموده اند. همچنین، بیش از ۳۴ درصد از شرکت های مذکور، اقدام به تغییر مدیرعامل نموده اند. این در حالی است که تنها ۶ درصد از آنها به تغییر حسابرس اقدام کرده اند. یافته های توصیف آماری در خصوص متغیرهای کنترلی نشان می دهد که میانگین به

www.SID.ir

Archive of SID

دست آمده برای متغیر اندازه حسابرس، ۰/۲۷۱ است. به عبارت دیگر، بیش از ۲۱ درصد از شرکت های نمونه آماری در طول دوره پژوهش، توسط سازمان حسابرسی، رسیدگی شده اند. میانگین به دست آمده برای متغیر اهرم مالی ۰/۶۰۰ است. به عبارت دیگر، ۶۰ درصد از دارایی های شرکت های نمونه آماری در طول دوره پژوهش، از طریق بدهی تامین شده است. همچنین، مطابق با این یافته ها، حدود ۱۰ درصد از شرکت های مذکور، زیان ده بوده اند.

٦-٢-آزمون نرمال بودن متغیرهای وابسته

جهت بررسی نرمال بودن متغیرهای وابسته از آزمون جارکو- برا استفاده شده است.

جدول(۲): آزمون جارکو- برا

متغیرها	آماره آزمون	سطح معناداری
به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات	۳/۷۱۴	۰/۰۸۹
بازده غیرعادی سهام	۴/۱۲۵	۰/۰۸۳

با توجه به این که در جدول(۲) سطح معناداری آماره بالاتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین فرضیه مبنی بر نرمال بودن توزیع متغیرهای وابسته در سطح اطمینان ۹۵٪ پذیرفته می شود. این یافته بیانگر این است که متغیرهای وابسته از توزیع نرمال برخوردار می‌باشند.

٦-٣-نتایج آزمون مدل رگرسیونی مناسب

برای آزمون فرضیه ها، ابتدا به انتخاب الگوی مناسب برای مدل رگرسیونی پرداخته شده است. ابتدا با استفاده از آزمون F لیمر به انتخاب مدل داده های تلفیقی در برابر مدل داده های تابلویی و با استفاده از آزمون هاسمن به منظور انتخاب الگوی اثرات ثابت در مقابل اثرات تصادفی پرداخته خواهد شد.

www.SID.ir

Archive of SID

جدول(۳): نتایج آزمون چاو و هاسمن

	آزمون چاو			آزمون هاسمن		
	آماره F	سطح معناداری	نتیجه	آمارهChi-Sq	سطح معناداری	نتیجه
مدل ۱	۹/۴۵۵	۰/۰۰۰	مدل، پانل است	۱۸/۰۸۸	۰/۰۳۸	رگرسیون، مبتنی بر اثرات ثابت است
مدل۲	۸/۵۵۵	۰/۰۰۰	مدل، پانل است	۷۳/۲۰۴	۰/۰۰۰	رگرسیون، مبتنی بر اثرات ثابت است
مدل۳	۸/۱۱۳	۰/۰۰۰	مدل، پانل است	۷۲/۴۱۱	۰/۰۰۰	رگرسیون، مبتنی بر اثرات ثابت است

با توجه به اینکه در جدول(۳) سطح معناداری در آزمون چاو و آزمون هاسمن برای تمامی مدل ها کمتر از سطح خطا(۵٪) می باشد، بنابراین از روش پانل-دیتا و همچنین از روش اثرات ثابت جهت برازش مدل رگرسیونی آزمون تمامی فرضیه ها استفاده می شود.

٦-٤-نتایج آزمون فرضیه ها

نتایج در جداول سه گانه زیر نشان می دهد که آماره دوربین واتسون برای هر سه مدل بین ۱/۵ تا ۲/۵ بوده بنابراین، بین خطاهای الگوی رگرسیونی خود همبستگی شدیدی وجود ندارد و عدم وجود خود همبستگی بین خطاها، بعنوان یکی از فرض های اساسی رگرسیون در خصوص مدل برازش شده، پذیرفته می شود. همچنین، برای معناداری مدل رگرسیونی از آماره F در سطح ۹۵٪ استفاده شده است. با توجه به اینکه سطح معناداری کوچکتر از مقدار ۵٪ می باشد پس هر سه مدل رگرسیونی خطی می باشند.

با توجه به سطح معناداری مربوطه در جدول(۴) ملاحظه می شود که بین استقلال هیئت مدیره، تغییر مدیرعامل و تغییر حسابرس با به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. بنابراین، فرضیه های اول، سوم و چهارم در سطح اطمینان ۹۵٪ پذیرفته می شوند. ولی بین دوگانگی مسئولیت با به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات هیچگونه ارتباط معناداری یافت نشد، در نتیجه فرضیه دوم در سطح اطمینان ۹۵٪ رد می شود.

www.SID.ir

Archive of SID

جدول(۴). نتایج تجزیه و تحلیل آماری مدل-۱

متغیر	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	سطح معناداری
ضریب ثابت	۳/۹۵۵	۰/۵۹۹	۵/۰۲۰	۰/۰۰۰
BIND	۰/۲۴۴	۰/۱۳۹	۲/۷۷۷	۰/۰۰۹
DUAL	۰/۰۶۴	۰/۰۵۵	۰/۹۰۱	۰/۳۳۴
TURN	۰/۱۸۴	۰/۰۷۷	۲/۳۲۰	۰/۰۱۷
AUDIT	۰/۳۹۹	۰/۰۱۲	۴/۴۷۸	۰/۰۰۰
SIZE	۰/۱۱۲	۰/۰۲۰	۲/۸۲۰	۰/۰۱۹
LEV	۰/۰۰۷	۰/۰۰۴	۱/۳۰۳	۰/۱۶۷
LOSS	۰/۳۰۰	۰/۰۸۳	۲/۹۰۲	۰/۰۱۰
BIG	-۰/۱۸۵	۰/۰۶۵	-۳/۳۵۳	۰/۰۰۰
ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آمارهF	معناداری آمارهF	آماره دوربین-واتسون
۰/۴۶۷	۰/۳۲۸	۳/۳۵۵	۰/۰۰۰	۲/۴۰۱

جدول(۵). نتایج تجزیه و تحلیل آماری مدل-۲

متغیر	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	سطح معناداری
ضریب ثابت	۰/۶۹۸	۰/۲۴۰	۳/۰۰۱	۰/۰۱۰
AFTER	۰/۶۸۴	۰/۰۳۵	۲۹/۴۵۵	۰/۰۰۰
SHORT	۰/۰۰۰۷	۰/۰۲۵	۰/۰۲۹	۰/۹۶۵
AFTER*SHORT	-۰/۰۱۲	۰/۰۳۳	-۰/۶۲۰	۰/۵۴۰
UE	۰/۰۰۵	۰/۰۰۱	۱/۹۲۸	۰/۰۵۹
UE*AFTER	-۰/۰۰۴	۰/۰۰۳	-۲/۰۵۱	۰/۰۴۲
UE*SHORT	-۰/۰۰۶	۰/۰۰۴	-۱/۶۶۱	۰/۰۹۹
UE*SHORT*AFTER	۰/۰۰۵	۰/۰۰۳	۲/۵۴۷	۰/۰۴۱
SIZE	-۰/۰۸۳	۰/۰۱۷	-۴/۷۰۲	۰/۰۰۰
LEV	-۰/۰۰۱	۰/۰۰۲	-۱/۲۹۹	۰/۱۸۹
LOSS	-۰/۰۰۴	۰/۰۳۹	-۰/۱۵۹	۰/۸۷۹
BIG	-۰/۰۵۵	۰/۰۱۹	-۲/۲۷۴	۰/۰۲۱
BETA	۰/۰۰۵	۰/۰۰۲	۱/۴۱۸	۰/۱۵۱
ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آمارهF	معناداری آمارهF	آماره دوربین-واتسون
۰/۷۶۰	۰/۶۹۳	۱۱/۶۹۹	۰/۰۰۰	۲/۳۹۵

www.SID.ir

Archive of SID

سطح معناداری برای ضریب برآورد شده برای متغیر AFTER در جدول(۵) که ارتباط بین اطلاعات پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام را نشان می دهد؛ کمتر از ۵٪ (سطح خطای آزمون) است در نتیجه، بین اطلاعات پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام، ارتباط مستقیم و معناداری برقرار می باشد. بنابراین، در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه پنجم پذیرفته می شود. مقایسه سطح معناداری برای ضریب برآورد شده متغیر AFTER که ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام را نشان می دهد و کمتر از ۵٪ است با سطح معناداری ضریب برآورد شده برای متغیر AFTER*SHORTکه تأثیر به موقع بودن تجدید ارائه بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام را نشان می دهد، و بالاتر از ۰/۰۵ است. حاکی از آنست که به موقع بودن تجدید ارائه بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهم موثر بوده است. این یافته با فرضیه ششم پژوهش، مطابق داشته و لذا این فرضیه در سطح اطمینان ۹۵٪ پذیرفته می شود. برهمین اساس فرضیه هفتم پژوهش رد می شود چراکه، سطع معناداری ضریب برآورد شده برای متغیر UE*AFTER که تأثیر سود غیرمنتظره بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهم را نشان می دهد؛ همانند سطح معناداری برای ضریب برآورد شده متغیر AFTER کمتر از ۵٪ است، در نتیجه، وارد شدن متغیر سود غیرمنتظره به مدل، تأثیری بر رابطه نداشته است. و برای نتیجه گیری فرضیه هشتم باید به متغیرهای UE*AFTER و UE*SHORT*AFTER توجه نمود. بر این اساس، متغیر اول با سطح معناداری ۰/۰۴۲ معنی دار شده و متغیر دوم نیز با سطح معناداری ۰/۰۴۱ معنی دار شده است. بنابراین، تاثیر سود غیرمنتظره بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام،در شرکت هایی که به موقع تر اطلاعات را تجدید ارائه می کنند نسبت به شرکت های دیگر، یکسان است و لذا فرضیه هشتم در سطح اطمینان ۹۵٪ رد می شود.

www.SID.ir

Archive of SID

جدول(۶). نتایج تجزیه و تحلیل آماری مدل-۳

متغیر	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	سطح معناداری
ضریب ثابت	-۰/۲۹۸	۰/۰۶۱	-۵/۲۰۵	۰/۰۰۰
TURN	-۰/۰۳۰	۰/۰۲۹	-۲/۱۲۵	۰/۰۴۱
AFTER	۰/۴۰۲	۰/۰۲۸	۱۷/۱۱۱	۰/۰۰۰
SHORT	-۰/۰۳۸	۰/۰۱۳	-۲/۵۷۸	۰/۰۲۹
AFTER*TURN	۰/۰۲۲	۰/۰۴۳	۰/۵۴۷	۰/۵۳۴
TURN*SHORT	-۰/۰۴۷	۰/۰۱۲	-۰/۰۲۲	۰/۹۴۰
SHORT*AFTER	۰/۰۴۹	۰/۰۲۴	۲/۰۰۱	۰/۰۱۹
UE	۰/۰۰۷	۰/۰۰۰۹	۱/۶۸۹	۰/۱۳۲
UE*TURN	-۰/۰۱۷	۰/۰۰۴	-۲/۳۰۲	۰/۰۴۶
UE*SHORT	-۰/۰۰۱	۰/۰۰۰۹	-۱/۴۱۳	۰/۱۶۲
UE*AFTER	-۰/۰۰۲	۰/۰۰۰۵	-۱/۹۹۷	۰/۰۴۸
UE*TURN*SHORT	-۰/۲۸۴	۰/۱۰۷	-۲/۶۵۵	۰/۰۲۹
UE*TURN* AFTER	۰/۰۰۳	۰/۰۰۹	۰/۲۶۶	۰/۷۷۷
UE*TURN* SHORT*AFTER	۰/۱۸۲	۰/۲۷۶	۰/۹۴۷	۰/۴۳۹
SIZE	-۰/۰۰۴	۰/۰۰۴	-۱/۰۵۱	۰/۲۹۳
LEV	-۰/۰۰۰۶	۰/۰۰۰۱	-۲/۰۸۸	۰/۰۲۹
LOSS	-۰/۰۱۵	۰/۰۲۱	-۰/۶۰۸	۰/۵۳۷
BIG	-۰/۰۰۸	۰/۰۱۷	-۰/۵۲۸	۰/۴۷۴
BETA	۰/۰۱۵	۰/۰۰۶	۳/۸۲۰	۰/۰۰۰
ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آمارهF	معناداری آمارهF	آماره دوربین- واتسون
۰/۷۸۰	۰/۷۷۱	۱۲۲/۲۲۵	۰/۰۰۰	۲/۲۱۱

نتایج ارائه شده در جدول(۶) نشان می دهد که، بین تغییر مدیرعامل و بازده غیرعادی سهام یک رابطه معکوس و معنادار برقراراست. بنابراین، در سطح اطمینان ۹۵٪ فرضیه نهم پذیرفته می شود. اما، سطح معناداری ضریب برآورد شده برای متغیر AFTER*TURN که تأثیر تغییر مدیرعامل بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام را نشان می دهد؛ بالاتر از ۵٪ است. و از آنجاییکه متغیر AFTER، به تنهایی، معنادار بوده است؛ یافته های به دست آمده حاکی از تأثیر تغییر مدیرعامل بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام می باشد و لذا فرضیه

www.SID.ir

Archive of SID

دهم پژوهش، پذیرفته می شود. سطح معناداری ضریب برآورد شده برای متغیر UE*TURN*AFTER که تأثیر تغییر مدیرعامل بر ارتباط بین سود غیرمنتظره و بازده غیرعادی سهام درشرکت هایی که اطلاعات فصلی را پس از صورت های مالی تجدید ارائه شده گزارش می کنند، را نشان می دهد؛ بالاتر از ۵٪ است. با توجه به اینکه متغیر AFTER*TURN، به تنهایی نیز، معنادار نبوده است؛ یافته های به دست آمده حاکی از عدم تأثیر متغیر سود غیرمنتظره بر ارتباط مذکور می باشد و در نتیجه فرضیه یازدهم در سطح اطمینان ۹۵٪ رد می شود. و در نهایت فرضیه دوازدهم نیز رد می شود چرا که، سطح معناداری ضریب برآورد شده برای متغیر UE*TURN*SHORT*AFTER که تأثیر تغییر مدیرعامل بر ارتباط بین سود غیرمنتظره و بازده غیرعادی سهام در شرکت هایی که تجدید ارائه را به موقع انجام داده و پس از آن اطلاعات فصلی را گزارش می کنند، را نشان می دهد؛ همانند سطح معناداری متغیر UE*TURN*AFTER بالاتر از ۵٪ است.

۷-بحث و نتیجه گیری

یافته های حاصل از آزمون فرضیه اول پژوهش نشان می دهد که بین استقلال هیئت مدیره با به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات ارتباط مستقیم و معنادار وجود دارد؛ که با نتایج پژوهش هیرچی و همکاران(Hirschey & et al, 2015) همخوانی دارد. آن ها نشان دادند که هیئت مدیره ای که تعداد مدیران غیرموظف آن به نسبت بیشتر است، تصویر مثبتی از استقلال و مسئولیت پاسخگویی را برای گروه های مختلف درگیر در شرکت تداعی می کند. نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم نشان داد که بین دوگانگی مسئولیت مدیرعامل با به موقع بودن تجدید ارائه ارتباط معنادار وجود نداشته است. هیرچی و همکاران(Hirschey & et al, 2015) استدلال نمودند که دوگانگی در وظیفه مدیرعامل، بطور بالقوه کارآیی و استقلال هیئت مدیره را به خطر می اندازد و ابزارهای نظارتی بر رفتار مدیر را تضعیف می کند. یافته های فرضیه دوم، با مبانی نظری موجود، سازگار نیست، که در این راستا می توان چنین استدلال کرد که مدیرانی که دوگانگی در وظیفه داشته اند؛ دخالتی در ساختارگزارشگری مالی نکرده و از این جهت، شواهدی مبنی بر تأثیر معنادار به دست نیامد. نتایج فرضیه سوم نیز نشان داد که بین تغییر مدیرعامل با به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات ارتباط مستقیم و معنادار وجود دارد. عبدالله (Abdollah, 2012)، پیشنهاد نمود که یکی از راهبردهای حاکمیت شرکتی، چرخش مدیرعامل به صورت دوره ای می باشد. چنین تغییراتی ممکن است نقش قابل توجهی در تصمیمات مالی و غیرمالی شرکت ها داشته باشد. بر این اساس، می توان در خصوص یافته های فرضیه سوم چنین استنباط نمود که احتمالا، یکی از سیاست

www.SID.ir

Archive of SID

های مدیران عامل جدید شرکت های نمونه آماری پژوهش حاضر، نظارت بیشتر و موثرتر بر محیط گزارشگری مالی شرکت و ایجاد تغییراتی در آن بوده است. یافته های حاصل از فرضیه چهارم نشان می دهد که بین تغییر حسابرس با به موقع بودن تجدید ارائه اطلاعات ارتباط مستقیم و معنادار وجود دارد. ورود حسابرس جدید به شرکت، با انتظار بهبود ساختارهای گزارشگری مالی بوده و به نظر می رسد که حسابرسان شرکت های نمونه آماری پژوهش حاضر، چنین انتظاراتی را درک نموده و به آن پاسخ داده اند. همچنین نتایج فرضیه پنجم نشان می دهد که بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام ارتباط مستقیم و معنادار وجود دارد. چن و همکاران(Chen & et al, 2014)، پیشنهاد نمودند که ارائه مجدد کیفیت گزارشگری مالی دوره های قبل را به چالش می کشد. شواهد تجربی نشان می دهند که شفافیت در گزارشگری مالی یک عامل مهم در تئوری نمایندگی مبتنی بر ارتباط شرکت با گروه های خارج از شرکت است و ارائه مجدد اطلاعات به اعتبار واحدهای انتفاعی به عنوان مسئولین تهیه اطلاعات لطمه می زند. بنابراین استدلال می شود که احتمالا سرمایه گذاران و سهامداران شرکت های نمونه آماری چنین رویکردی را در قبال کاهش آثار رویداد تجدید ارائه بر دیدگاه استفاده کنندگان از اطلاعات مالی شرکت، پذیرفته اند.

نتایج بدست آمده از آزمون فرضیه ششم نشان می دهد که به موقع بودن تجدید ارائه صورت های مالی بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام موثر بوده است. به عبارت دیگر، بازار سرمایه در واکنش به اطلاعات پس از تجدید ارائه، سطح به موقع بودن تجدید ارائه را مدنظر قرار داده است. لی و یل(Li & Yel, 2009) استدلال نمودند که چنانچه وقوع یک رویداد مثل اعلان سود، در همان زمان بتواند بر قیمت سهام تاثیر بگذارد؛ می توان ادعا نمود که این رویداد دارای محتوای اطلاعاتی است. بطوریکه، به موقع بودن اطلاعات، به عنوان یکی از نگرانی های بازار سرمایه بوده و غالبا واکنش سرمایه گذاران به آن مثبت می باشد. نتایج بدست آمده از آزمون فرضیه هفتم پژوهش نشان می دهد که سود غیرمنتظره بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام تأثیر نداشته است. همچنین تجزیه و تحلیل فرضیه هشتم نشان داد که تأثیر سود غیرمنتظره بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام در شرکت هایی که به موقع اطلاعات تجدید ارائه می کنند همانند شرکت های دیگر، است. تبعات چنین وضعیتی، عدم تخصیص بهینه منابع و هدایت نقدینگی به سمت بخش های غیر تولیدی اقتصاد خواهد بود(Li & Yel, 2009). نتایج حاصل از آزمون فرضیه های نهم و دهم پژوهش نشان می دهد که بین تغییر مدیرعامل و بازده غیرعادی ارتباط معکوس وجود داشته و تغییر مدیرعامل بر ارتباط بین اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه و بازده غیرعادی سهام

www.SID.ir

Archive of SID

اثر گذار بوده است. به عبارت دیگر، در شرکت هایی که مدیرعامل خود را تغییر داده اند؛ بهبود قابل توجهی در خصوص به موقع بودن تجدید ارائه حاصل شده است. به عبارت دیگر، سرمایه گذاران به تغییر مدیرعامل در شرکت های نمونه آماری واکنش منفی داشته اند. مبانی نظری حاکی از این می باشند که با تغییر مدیرعامل، بسیاری از راهبردهای مالی و گزارشگری مالی شرکت ها تغییر می کند و ممکن است که رویه های خاص شرکت دچار ناهماهنگی شود(Abdollah, 2012).

همچنین، یافته های حاصل از آزمون فرضیه یازدهم و دوازدهم مبین این امر است که تغییر مدیرعامل بر ارتباط بین سود غیرمنتظره و بازده غیرعادی سهام در شرکت هایی که اطلاعات فصلی را پس از صورت های مالی تجدید ارائه شده گزارش می کنند، و نیز شرکت هایی که تجدید ارائه صورتهای مالی را به موقع انجام داده اند نسبت به شرکت های دیگر تغییر مدیرعامل بر ارتباط بین سود غیرمنتظره و بازده غیرعادی سهام موثر نبوده است. به نظر می رسد که شرکت هایی که اطلاعات فصلی پس از تجدید ارائه اطلاعات، منتشر نموده اند؛ از دید بازار سرمایه به دور مانده اند و سرمایه گذاران به این شرکت ها و اطلاعات منتشر شده آن ها توجه نکرده و واکنشی نشان نداده اند.

به سرمایه گذاران و فعالان بازار سرمایه توصیه می شود که در ارزیابی شرکت ها، ساختار مالکیتی آن ها را به طور بالقوه مورد نظر قرار داده و ضمن توجه به رویداد ارائه مجدد اطلاعات و ارزیابی محیط اطلاعاتی شرکت ها، سعی نمایند که در تصمیم های سرمایه گذاری خود این رویداد را به عنوان عاملی که می تواند بر رفتار گزارشگری مالی مدیران شرکت ها تأثیرگذار باشد؛ مدنظر قرار دهند.

www.SID.ir

Archive of SID

منابع و مآخذ

۱. اخگر، محمد امید و ده ده جانی، راضیه.(۱۳۹۴). "رابطه بین تجدید ارائه صورتهای مالی و عدم تقارن اطلاعاتی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". مجله حسابداری مالی، سال۷، شماره۲۸، صص۷۹-۱۰۴.

۲. اعتمادی، حسین، ساری، محمد علی و جوانی قلندری، موسی.(۱۳۹۷)." احتمال تجدید ارائه صورت های مالی با تاکید بر نقش حسابرس". مجله پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، سال دهم، شماره۳۷، صص ۸۵-۱۰۶.

۳. جوکار، حسین، صالحی، نورالله و امام وردی، قدرت اله.(۱۳۹۷)." بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی و سودمند بودن ارزش اطلاعات حسابداری افشاء شده شرکت ها بر قیمت بازار سهام". فصلنامه بورس اوراق بهادار تهران، دوره ۱۱، شماره ۴۴، صص ۲۳-۵۸.

۴. حسینی خوراسگانی، شیرین و دستگیر، محسن(۱۳۹۵)." تجدید ارائه صورت های مالی و عوامل نظام راهبری موثر بر آن". مجله دانش حسابداری، سال هفتم، شماره۲۵، صص ۱۰۱-۱۲۱.

۵. خواجوی، شکراله، معشوری، حمزه و صالحی نیا، محسن.(۱۳۹۷)." تأثیر شهرت حسابرس بر شدت و پیامدهای منفی تجدید ارائه صورتهای مالی: شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران". مجله دانش حسابرسی، سال هجدهم، شماره ۷۲، صص ۵۷-۷۷.

۶. رضازاده، جواد، عبدی، مصطفی و کاظمی علوم، مهدی.(۱۳۹۶). "ویژگی های کمیته حسابرسی و تجدید ارائه صورتهای مالی". مجله پژوهش های حسابداری مالی، سال نهم، شماره ۳۲، صص ۱-۱۶.

۷. سپاسی، سحر، انواری رستمی، علی اصغر و صیادی سومار، علی(۱۳۹۴)." تأثیر توانایی مدیریت بر تجدید ارائه صورت های مالی با تاکید بر انگیزه های فرصت طلبانه". مجله دانش حسابداری مالی، دوره دوم، شماره۴، صص۸۹-۱۱۰.

۸. سرخانی، داریوش و پاکدل، عبدالله.(۱۳۹۷)." بررسی رابطه بین حق الزحمه غیرعادی حسابرسی و تجدید ارائه صورت های مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". تحقیقات حسابداری و حسابرسی، دوره چهارم، شماره ۳۷، صص ۱۳۳-۱۴۶.

۹. کاظمی، حسین.(۱۳۹۰)."تجدید ارائه صورت های مالی: عوامل موثر و واکنش نسبت به آن ها". مجله دانش و پژوهش حسابداری، سال۷، شماره۲۴، صص ۱۸-۲۳ و ۷۳-۷۷.

www.SID.ir

Archive of SID

۱۰. مو سوی، سیدر ضا، جباری، حسین و طالب بیدختی، عباس.(۱۳۹۴). "حاکمیت شرکتی و تجدید ارائه صورت های مالی". مجله پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، سال۷، شماره۲۵، صص۹۷-۱۱۹.

۱۱. ناظمی، حمیدرضا و عبدلی، محمدرضا.(۱۳۹۸). "رابطه بازده با سود و جریانات نقدی قبل و بعد از تجدید ارائه صورت های مالی". مجله پژوهش های های حسابداری مالی و حسابرسی، سال یازدهم، شماره ۴۱، صص ۶۹-۹۲.

۱۲. نیکبخت، محمدرضا و محمدی، حمید.(۱۳۹۶)." تاثیر تغییرات در دارایی های غیر جاری عملیاتی بر بازده غیر عادی آتی سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". مجله چشم انداز مدیریت مالی، شماره ۱۹، صص ۹۹-۱۱۴.

۱۳. ولی زاده لاریجانی، اعظم و بهبهانی نیا، پریسا سادات.(۱۳۹۷). "بررسی تجربی عوامل مؤثر بر بازده سهام: جنبه های مختلف اثرگذار بر تصمیم گیری". مجله دانش حسابداری مالی، دوره ۵، شماره ۱۹، صص ۶۹-۱۰۲.

14. Abdollah S. (2012)." Board Composition, Audit Committee and timeliness of Corporate Financial Reports in Malaysia". Corporate Ownership and Control, 4(2): 33-45.
15. Abdullah, S.N., Mohamad Yusof & Mohamad Nor, (2010). "Financial Restatements and Corporate Governance among Malaysian Listed Companies". Managerial Auditing Journal, 25: 526-552.
16. Ahmad, M. Mohamed, H. Puat Nelson, Sh.(2016). "The Association between Industry Specialist Auditor and Financial Reporting Timeliness - Post MFRS Period". Procedia - Social and Behavioral Sciences, 219: 55-62.
17. Chen, X. Cheng, Q. & Lo, A. (2014). "Is the Decline in the Information Content of Earnings Following Restatements Short-lived?". The Accounting Review, 89(1): 177–207.
18. Chung, R. (2014). "Real and accrual earnings management and risk of reduce of long-term stock return in IPO: evidence from US companies". International Journal of Forecasting.
19. Ettredge, M., Huang, Y., & Zhang, W. (2012). "Restatement Disclosures and Management Earnings Forecasts". Electronic copy available at: http://ssrn.com/abstract=1764524.
20. Gleason, C. A., N. T. Jenkins & W. B. Johnson. (2008). "The Contagion Effects of Accounting Restatements". The Accounting Review, 83: 83-110.
21. Hirschey , M., Kevin R. Smith & wendy M. Wilson. (2015). "The Timeliness of Restatement Disclosures and Financial Reporting Credibility". Journal of Business Finance & Accounting, 42(7) & (8): 826–859.
22. Jen Hi, Li; Chiang, H, siangtsai. (2015). "Financial Reports Quality and Corporate Social Responsibility". Asian Economic and Financial Review, 5: 453-467.

www.SID.ir

Archive of SID

23. Lefort, F. Urzua, F. (2008). "Board Independence, Firm Performance and Ownership Concentration: Evidence from Chile". Journal of Business Research, 61(6): 615-622.
24. Li, L. Yel, R. (2009). "Information technology and performance: Linking with environmental". strategic and managerial contexts, Information & Management, 35: 43-51.
25. Liangbo, Ma. Shiguang, Ma. Gary, T. (2016). "Family control, accounting misstatements, and market reactions to restatements: Evidence from China". Emerging Markets Review, 28: 1-27.
26. Mahajan, P. & Chander, S. (2013). "Timeliness of Corporate Disclosure: An Evidence from Indian Companies". Decision, 35(2): 2-20.
27. Palmrose Z., Richardson, V., & Scholz, S. (2004). "The determinants of market reactions to restatement announcements". Journal of Accounting and Economics, 37: 59–89.
28. Palmrose, Z., Scholz, S. (2004). "The circumstances and legal consequences of non-GAAP reporting: evidence from restatements". ContemporaryAccounting Research, 21(1): 139–180.
29. Tzu-Ching, W. Guang-Zheng Ch. Hsin-Yi, Ch. (2017). "Effects of directors and officers liability insurance on accounting restatements". International Review of Economics & Finance, 49: 437-452.
30. Wu, M. (2002). "Earnings Restatements: A Capital Market Perspective". Ph.D. Dissertation, New York University, Stern School op\f Business Administration, Department of Accounting.
31. Xia, W. (2006). "Accounting Restatements: A Comparison betweenChina and USA". Journal of Modern Accounting and Auditing, 2(10): 10-15.
32. Yu-Ho, C. & Sun, H, (2014). "Reoccurrence of Financial Restatements: The Effect of Auditor Change, Management Turnover and Improvement of Internal Control". Journal of Accounting and Finance, 14(2): 28-44.

www.SID.ir

Archive of SID

The Relationship Between Timely of the Restated Financial Information with Abnormal Stock Returns and the Role of Corporate Governance

Seyyed Mahmoud Mousavi Shiri [۴]

Ehsan Ghadrdan[۵]

Somayeh Cheraghi[۶]

Abstract:
The aim of this study is to investigate the role of corporate governance in the timely of reporting the restated financial information and the effect of corporate governance on the relation between restated financial information and abnormal returns. A sample of 160 list companies in Tehran Stock Exchange for the period of 2012-2017 has been selected. The results show that there is a direct relationship between independence of the board of directors, Chief Executive Officers (CEO) change and auditor change with Timely of the restated financial information. Other results show that there is no relationship between duties duality of CEO and Timely of the restated financial information. The results show that after the date of restatement, Timely of the restated financial information is effect on abnormal returns and unexpected earnings is not important for this result. other results show that CEO change is influence on the relationship between abnormal returns and season information after date of restated financial information. Eventually the results show that in firms by Timely of the restated financial information that reports season information after date of restated, the change of CEO is not influence on the relationship between unexpected earnings and abnormal returns. This result can be accepted in the firms that do not reports restated financial information by timely.

Keywords: Corporate Governance, Timely Reporting Of Restatements, Abnormal Stock Returns, Unexpected Earnings
JEL Classification: G14, G32, M41

4 . Assistant Prof. of Accounting Payame Noor University, Iran
5. Instructor of Accounting Payame Noor University, Iran (Corresponding Author)
6. MSc. of Accounting, Payame Noor University, Iran

www.SID.ir